

SÖKANDE

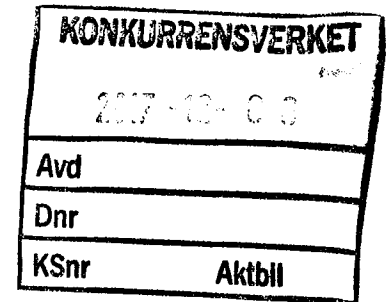
Umekök AB, 556464-2204
Läringsgatan 41
904 22 Umeå

MOTPART

AB Bostaden i Umeå, 556500-2408
Box 244
901 06 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om omprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

AB Bostaden i Umeå (Bostaden) har infordrat anbud i en upphandling gällande Sprutmålning av snickerier (dnr 1722) i form av en totalentreprenad.

Enligt utvärderingsprotokollet angav Bostaden att vinnande anbud lämnats av Lackexperten Sverige AB (Lackexperten AB) och att anbudet från Umekök AB diskvalificerats.

Umekök AB ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen inte ska avslutas innan rättelse har gjorts på ett sådant sätt att det vinnande anbudet från Lackexperten AB inte beaktas och i andra hand att en ny utvärdering görs där Umekök AB ingår.

Bostaden motsätter sig bifall till ansökan och vidhåller sitt beslut att utse Lackexperten AB som vinnare i upphandlingen.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

Umekök AB anför bl.a. följande.

Umekök AB lämnade in anbudet med lägst pris och lägst jämförelsetal. Vid utvärderingen diskvalificerades bolaget för att en mening av misstag utelämnades vid ifyllandet av dataformuläret. Under skakrav 2.1 i förfrågningsunderlaget som gäller krav på utbildning har bolaget efter skrivningen ”Har man inte genomgått utbildning skriver man det i bilagan samt hur man planerar att lösa det efter eventuell avtalsskrivning” missat att bifoga ett svar. Här skulle bolaget svarat att utbildning saknas men kommer att vara genomförd senast 3 månader efter avtalsstart. Bolaget bifogade dokumentet som var tänkt som kommande relevant utbildning. Det torde därför vara underförstått att krävd utbildning inte fanns utan att den skulle genomföras efter avtalsstart. Bolaget lyfte frågan om komplettering till

Bostaden när det stod klart att anledningen till uteslutning var ovan nämnda misstag. Bostaden angav tidsbrist som skäl till att komplettering inte gjordes. Vid tidigare upphandlingar har kompletteringar efterfrågats i de fall det funnits oklarheter. Att utesluta bolaget på grund av misstaget står inte i proportion till skadan som bolaget lidit av att inte vinna anbudet.

Anbudet som kommunen utsett som det vinnande brister vad gäller referenserna. I anbudet från Lackexperten AB har två referenser accepterats varav den ena är från Bostaden och den från andra Caverion Sverige AB. Uppdraget hos den senare har bestått av "sprutlackering och pulverlackering av ventilationsdetaljer". Det kan inte vara jämförbart med uppdraget som nu upphandlas, nämligen sprutmålning av snickerier. Lackexperten AB:s anbud uppfyller därför inte kravet på två relevanta referenser och anbudet ska inte beaktas vid utvärderingen.

Bostaden anför bl.a. följande.

Umekök AB uppfyller inte skakrav 2.1 angående utbildad personal. Den bilaga som bolaget har lämnat in styrker inte att kravet är uppfyllt. Det som bifogades med anbudet var en s.k. print-screen från en webbsida. Bolaget har inte svarat på frågan om hur de ska lösa situationen när utbildning saknas. Bolaget har heller inte angett vem i bolagets som kommer att ha rollen som byggarbetsmiljösamordnare under avtalstiden. Att Bostaden ska anta eller gissa sig till innehållet i anbudet är inte förenligt med ett skakrav. I den uppkomna situationen är det inte rätt att låta bolaget komplettera det obligatoriska krav som saknades. Det ställda kravet är av stor vikt då leverantören kommer att vara hemma hos hyresgästerna och utföra arbetet i fråga. Leverantören måste då kunna ta över arbetsmiljöansvaret på respektive arbetsplats. Kravet strider inte mot proportionalitetsprincipen. Att bolaget inte skulle få komplettera sitt anbud på grund av tidsbrist är inte sant. Umekök AB har missuppfattat Bostaden som i det aktuella samtalet förklarade att upphandlingen har dragit ut på tiden. Tidsaspekten i samtalet

handlade om att Bostaden för tillfället är avtalslösa och vill teckna ett ramavtal efter tilldelning så snart som det är möjligt.

Lackexperten AB uppfyller kravet på referenser och vad dessa ska visa. Två referenser är lämnade varav den ena är Bostadens egen personal och den andra är Caverion Sverige AB där man utfört sprutlackering, som är en stor del av arbetet i den nu aktuella upphandlingen. Det finns inte skäl att diskvalificera bolaget på den av Umekök AB nämnda grunden.

RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör rättar en felskrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören. Myndigheten får också tillåta eller begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar en sådan handling. En åtgärd enligt första stycket ska vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet (4 kap. 9 § LOU).

Bestämmelsen om förtydligande och komplettering är enligt 19 kap. 2 § LOU även tillämplig på upphandlingar vars värde ligger under tröskelvärdet och upphandling av tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till LOU.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2016 ref. 37 slagit fast följande. När en upphandlande myndighet har kommit fram till att en viss uppgift eller ett visst bevis måste finnas i anbudet och därför ställt ett obligatoriskt krav ska potentiella leverantörer kunna utgå ifrån att kravet är så viktigt att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kravet avstår från att lämna ett anbud. ... När tiden för att lämna anbud har löpt ut kan det i stället vara så, att myndigheten överväger att avvika från ett obligatoriskt krav genom att godta ett anbud som inte uppfyller kravet. Myndigheten har även i detta skede vissa möjligheter att tillåta eller begära en komplettering eller ett förtydligande av lämnade anbud, om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Om myndigheten bedömer att dessa bestämmelser inte ger utrymme för en komplettering, är det i princip inte möjligt att godta ett sådant anbud.

Enligt förarbeten till den tidigare lagstiftningen framgår att möjligheten att som upphandlande myndighet begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras ska tillämpas restriktivt och att kommunikationen mellan den upphandlade myndigheten och leverantören bör dokumenteras (prop. 2006/07 s. 377).

UTREDNINGEN

I förfrågningsunderlagets bilaga "Skakrav" 2.1 anges att anbudsgivaren senast tre månader efter avtalsstart ska ha en person som innehar intyg för att vara byggarbetsmiljösamordnare för samordning av åtgärder till skydd för ohälsa och olycksfall på arbetsplatsen (BAS-U). Bilagan ska visa att angiven person besitter kompetens och erfarenhet som efterfrågas. Denna roll ska finnas tillgänglig under hela avtalstiden. Har man inte genomgått utbildning skriver man det i bilagan samt hur man planerar att lösa det efter eventuell avtalsskrivning.

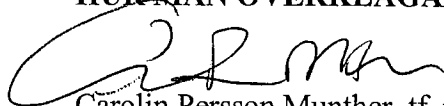
I bilaga ”Skakrav” 7.1 anges att anbudsgivaren ska lämna uppgifter på två referensuppdrag från pågående eller tidigare uppdrag som kan styrka uppfyllelsen av begärda krav. Uppgifterna ska innehålla uppdragets omfattning, namn på kontaktperson, adress, telefonnummer och e-postadress. Referenstagning kommer endast att användas för styrkande av lämnade uppgifter.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt Umekök AB:s första yrkande ska rättelse göras så att anbudet från Lackexperten AB:s inte ska beaktas. Det skulle inte leda till någon fördel för det Umekök AB eftersom Industrilackarna & Kök i Umeå AB placerats som nummer 2 i kommunens utvärdering. Umekök AB har alltså inte visat att de lidit skada i denna del och redan på den grunden ska yrkandet i denna del avslås.

En upphandlande myndighet kan inte efterge eller bortse från obligatoriska krav och samtidigt uppfylla principen om likabehandling. Förvaltningsrätten anser att anbudet från Umekök AB inte uppfyller upphandlingens skakrav i och med den saknade uppgiften om tillgången till utbildad personal. Kravet kan inte heller anses uppfyllt genom det ingivna utdraget från en webbsida. Bostaden har därför haft fog för sitt beslut att diskvalificera anbudet från Umekök AB då bolaget inte lämnat sådan uppgift som efterfrågas i skakravet 2.1. Skulle Bostaden ha låtit Umekök AB förtydliga eller komplettera en uppgift som helt saknats i anbudet vore det enligt förvaltningsrätten fråga om en otillåten komplettering. Att Bostaden låtit bolaget lämna kompletterande uppgifter i andra upphandlingar saknar betydelse i detta mål. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU)

Carolin Persson Munther, tf. rådman

Målet har föredragits av förvaltningsrättsnotarien Rebecka Rasmuson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.